

ROTTERDAM – ONGEDEEELD 2010- 2014

Door: Joost Smits

www.PolitiekActief.Net

23-
3-
2010

Analyse van de raadsverkiezingen maart 2010

- Er zijn heel veel telfouten gemaakt: 4.753, waarvan 827 met blanco's en ongeldige stemmen. In 37 van de 290 stembureaus werd 2% of meer fout geteld. Met stip de meest fouten werden gemaakt aan de Coolsingel.
- Er is onderbouwing voor de stelling "nooit zullen we zeker weten wie de grootste werd".
- Er is geen complot zichtbaar van PvdA tegen Leefbaar of over en weer. Wel is er een opmerkelijk probleem geweest met het tellen van stemmen van Leefbaar in stembureaus waar de VVD en D66 sterk zijn in Prins Alexander en Hillegersberg-Schiebroek.
- Geredeneerd vanuit de stelling "Rotterdam - ongedeelde stad 2010-2014" en de feiten van de stemmenverdeling, bestaat de top 6 van "beste coalities" met zowel een meerderheid in het college, als draagvlak in de stad uit combinaties met Leefbaar Rotterdam. Dat komt omdat Leefbaar Rotterdam, meer dan de PvdA, een breed gedragen volkspartij is. En kan daarom ook effectiever draagvlak organiseren. De top 2 onderscheidt zich qua draagvlak sterk van de rest: Leefbaar Rotterdam en PvdA met VVD of D66.
- Het 's nachts stemmen in Overschie was op de verkeerde plek. Er werden ook maar 38 stemmen geteld. Het beste stembureau voor de hele populatie zou bij het "democratisch zwaartepunt" hebben moeten liggen. Het dichtst erbij was het stembureau van de Witte de Withstraat 31.

Rotterdam – Ongedeeld 2010-2014

ANALYSE VAN DE RAADSVERKIEZINGEN MAART 2010

INLEIDING | EEN

Bij de gemeenteraadsverkiezingen op 3 maart 2010 ging het een en ander mis. Zoals dat al jaren mis ging. De bekende praktijken van het ronselen van stemmen, variërend van “volmachtcoördinatoren” bij de meeste politieke partijen, tot naar de stembus slepen van hoogbejaarden en analfabeten, tot bijna het de hand vasthouden van kiezers in stemhokjes: het kwam ook op 3 maart weer voor. Het doel van de verkiezingen, het noteren van de wil van de individuele stemgemachtigde, had als vanouds in 2010 weer de nodige schaduwkanten.

Anders dan andere jaren was er nu een reden om een en ander eens goed uit te zoeken. Waar anders de verschillen tussen uitslagen tussen de partijen zeer groot waren, en men dacht dat het niet veel zin had om er werk van te maken, bleken er nu na eerste telling maar 651 stemmen verschil te zitten tussen PvdA, traditioneel de grootste, en de grote kampioen van regime-verandering: Leefbaar Rotterdam. Dat is maar 0,29% van alle stemmen.

Door alle onregelmatigheden was het onvermijdelijk dat Leefbaar Rotterdam om een hertelling zou vragen. Daarmee liep Leefbaar Rotterdam een risico. Er waren namelijk drie restzetels, en de PvdA had er één gekregen, en Leefbaar Rotterdam 2. Tamelijk uitzonderlijk. Al bij kleine verschuivingen in de stemmenaantallen zou een van die restzetels ergens anders terecht komen. Aan de andere kant was er een kans dat Leefbaar Rotterdam feitelijk de grootste zou worden.

De grootste partij heeft allerlei voordelen. Belangrijk is natuurlijk een grote “1” op de posters bij de verkiezingen in 2014. Maar ook de eerste spreker bij begrotingsbehandelingen. Kom je in de coalitie, dan ben je de grootste coalitiepartij, die dus ook leiding geeft aan de coalitie in de gemeenteraad. Het eerst kiezen uit de belangrijke voorzitterschappen van raadscommissies, waaronder de belangrijke Commissie Onderzoek Rekening (COR) die de gemeentelijke jaarrekening bespreekt met de accountants, een bepalende stoel bij diverse sollicitatiecommissies van ondersteunend personeel van de gemeenteraad, enzovoort.

Er werd op 11 maart druk herteld door grote teams van ambtenaren. In een openbare zitting, waar iedereen mocht komen kijken. Strak georganiseerd. De uitkomst leek voor veel mensen een domper: alles bleef gelijk. De PvdA liep zelfs uit op Leefbaar Rotterdam: 754 stemmen, dus 103 meer dan eerst. Dat kwam doordat voor de PvdA 303 “nieuwe” stemmen werden gevonden bij het hertellen, en slechts 200 voor Leefbaar Rotterdam. Daarover later meer.

Opnieuw stemmen werd niet nodig gevonden, omdat uit de meldingen van onregelmatigheden niet een andere uitslag zou blijken. Alsof Rotterdamers, gewend als ze zijn aan onregelmatigheden, in 2010 nog alles zouden melden wat ze tegenkomen. Maar nog een keer stemmen, en nog een keer een precisie-operatie van stemmen tellen, dat zou ook een zware wissel trekken op het vertrouwen dat de burger heeft in de lokale democratie.

Het is dus niet vreemd dat Leefbaar-voorman Pastors de uitslagen van 12 maart accepteerde, maar met de woorden dat het voor altijd onduidelijk zal blijven welke partij nou echt de grootste is geworden.

Elke vier jaar maak ik een analyse van de gemeenteraadsverkiezingen in Rotterdam. In november 2006 mocht ik een stukje in NRC Handelsblad schrijven waarin ik met de uitslagen kon aantonen dat het stelsel van deelgemeenten het vertrouwen heeft van de burger. Ook al woon ik er sinds december 2007 niet meer, nu toch maar weer een analyse. Omdat het echt ergens over gaat, omdat een goede analyse door anderen vaak ontbreekt, of de juiste invalshoek, en omdat het zo'n mooie grote database is: 290 stembureaus, honderdduizenden stemmen.

Wat is het doel?

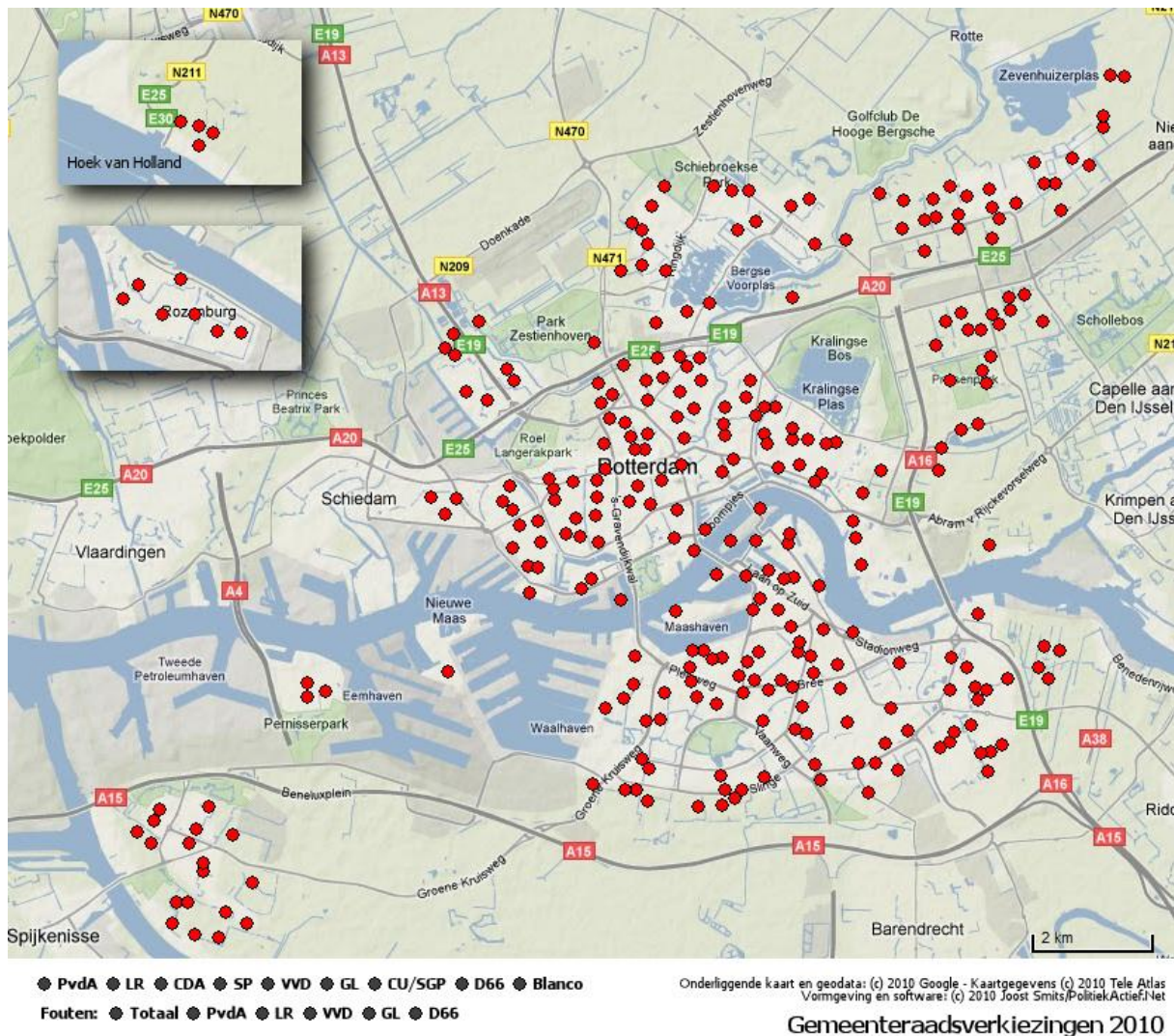
1. Er kon in Groningen, Den Haag en Rotterdam 's nachts worden gestemd. In Rotterdam liep dat uit op een fiasco. Kan dat beter?
2. Is er een complot van Leefbaar Rotterdam-aanhangers tegen de PvdA, of andersom, aantoonbaar?

3. Rotterdam lijkt verdeeld in twee kampen die elkaar naar het leven staan. Wat is de beste coalitie uitgaande van “ongedeelde stad”?

Pas op 19 maart waren de uitslagen per stembureau van 12 maart bekend, en pas op 23 maart de volledige resultaten van 5 maart. Dit is een korte studie met een eerste analyse.

INSTRUMENTEN | TWEE

Voor mijn analyse heb ik drie instrumenten gebruikt. De ene is de geografische verdeling. Ik heb software geschreven die van alle 290 stembureaus precies de plaats bepaalt. Dat kan via een vrije interface tot Google Maps. Daarmee kon ik de stembureaus als bolletjes op een kaart weergeven:

Hoek van Holland ligt uiterst westelijk aan de Noordzee. Rozenburg ligt tussen Hoek van Holland en het centrum van Rotterdam, ten zuiden van de Maas. Het was tot nu een zelfstandige gemeente, de kleinste van het land, en is met deze verkiezingen onderdeel geworden van Rotterdam. Vanwege de ligging heb ik die plaatsen in kaders op de kaart gezet.

Het tweede instrument is dat van de medianen. Met de mediaan wordt het midden van een verdeling van getallen bepaald. Een voorbeeld: van de getallen 1, 1, 3, 6, 10 is 3 de mediaan. Normaal zou je gemiddelden gebruiken, maar dat is nu minder toepasselijk. Medianen hebben als grote kracht dat ze minder gevoelig is voor foutjes. Dat is op drie manieren van belang. Ik wil kijken naar het percentage stemmen dat elke partij per stembureau kreeg. Voor de vergelijking tussen stembureaus is het percentage niet zo van belang, maar wel of het hoog of laag is in de reeks aan stemmen op die partij bij alle bureaus. Als tweede is de mediaan een goed instrument omdat het goed is om uitzonderlijke waarden te maskeren. Bij een gemiddelde beïnvloeden heel hoge en heel lage waarden al snel de

einduitkomst. Dat telt mee als er heel kleine aantallen stemmen zijn, of heel kleine kieskringen, of als er stembureaus zijn waar mensen van andere plaatsen met hun stempas gingen stemmen. Als derde helpt de mediaan om het effect van de vele foutjes te verminderen. Alle fouten optellend kwam ik aan 4.753 stemmen die op de verkeerde stapel terecht kwamen. Gemiddeld 16 per stembureau. En ook in de einduitslag van 12 maart zitten nog rare dingen. Op stembureau 123 bij Volkstuinvereniging De Boerderij in deelgemeente Prins Alexander werden op 5 maart voor Leefbaar Rotterdam nog 123 stemmen geteld. Op 12 maart nul: "0". Van de 199 uitgebrachte stemmen. Dat stembureau had de laagste opkomst van de verkiezingen: 14,60%. Allemaal heel rare zaken.

Bij stembureau 113 in Wijkgebouw De Hoekstee in Hoek van Holland werden op 5 maart 2 blanco stemmen geteld, en 48 ongeldige stemmen. Op 12 maart 48 blanco stemmen en 2 ongeldige stemmen.

Als het verschil tussen Leefbaar Rotterdam 754 stemmen was, dan zou dat verschil eigenlijk best 123 minder kunnen zijn: 631. En het zou zo maar kunnen dat als in elk van de 290 stembureaus gemiddeld 3 fouten zijn gemaakt ten koste van Leefbaar Rotterdam, de partij eigenlijk de grootste is met 116 stemmen. We zullen het nooit weten, om met lijsttrekker Marco Pastors te spreken. En dat nog afgezien van het handje vasthouden in stemhokjes, drie of vier of meer keer stemmen (wat sommige mensen hebben gedaan door problemen met stempassen of onoplettendheid van personeel), of beïnvloeding in en om de stembureaus. Waarmee ik niet Leefbaar Rotterdam wil vrijpleiten van gesjoemel. Ik probeer aannemelijk te maken met feiten dat de uitslagen van 12 maart niet 100% correct zijn. En dat daarom beter met medianen kan worden gewerkt om de analyse te maken.

Gebruikelijk bij verkiezingen is uitslagen allemaal bij elkaar op te tellen, en bijvoorbeeld te delen door het aantal raadszetels. Daarbij kan er een uitslag ontstaan zoals nu. Twee partijen hebben evenveel zetels, maar welke partij heeft het dan voor het zeggen? De partij met 750 stemmen meer? Per partij zal ik de verdeling van de stemmen per stembureau bekijken, en bepalen waar de mediaan ligt. Zo valt mogelijk ook een oordeel te geven over welke partij in Rotterdam een echte volkspartij is. Een partij met veel steun over een zo groot mogelijk deel van de stad.

Het laatste instrument is het inkleuren van de bolletjes op de kaart. Dat kan mooi in verband met de mediaan. Waar de mediaan het midden bepaalt van een verdeling, verdelen kwartielen de reeks in vier stukken. Eerst heb ik uitgerekend per stembureau hoeveel procent een partij haalde. Die scores tussen 0 en 100% heb ik op een rij gezet. Het in volgorde vanaf 0% onderste kwart aan scores wordt "rood", daarna "oranje", daarna "geel" en daarna "groen".

Er was dit jaar een kiezerspas. Daarmee konden mensen in heel Rotterdam hun stem uitbrengen. Maar tegelijk met de gemeenteraadsverkiezingen waren er deelraadsverkiezingen, en daarvoor konden mensen alleen stemmen bij stembureaus in hun eigen deelgemeente. Er waren vijf stembureaus uitsluitend voor reizigers, en die dus niet voorgedrukt waren op de stempassen:

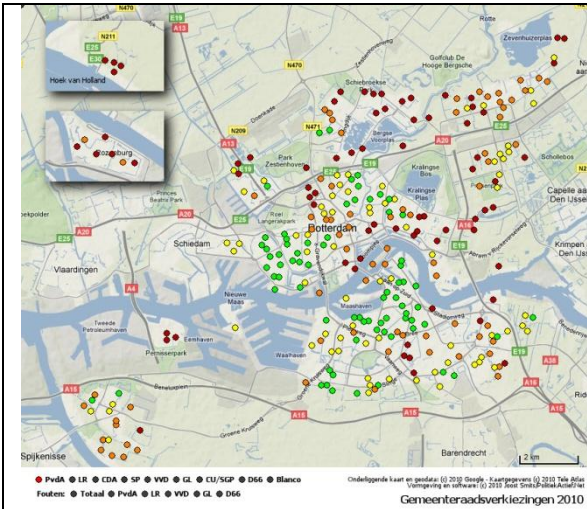
Nr	Naam	Adres	Stemmen
241	Portocabin Centraal Station	Centraal Station	630
242	Erasmus Universiteit Rotterdam	Burgemeester Oudlaan 50	622
243	InHolland	Posthumalaan 90	171
244	Portocabin Prins Alexanderplein	Prins Alexanderplein	298
245	Wijktheater Musica	De Lugt 17	38
			1.759

Totaal goed voor 0,79% van alle stemmen. Bij de deelgemeente Kralingen-Crooswijk (stembureau 19) kwamen meer mensen stemmen dan een oproep hadden gekregen: 875 uitgebrachte stemmen op 748 kiesgerechtigden. Bij de deelgemeente Noord (bureau 120) was de opkomst bijna 99%, en in het Th.W. Termaathuis (bureau 30) in Kralingen-Crooswijk was de opkomst bijna 87%. Bij die laatste is al niet meer te zeggen of dat komt door reizigers of gewoon door plichtsgetrouw gebruik maken van het stemrecht.

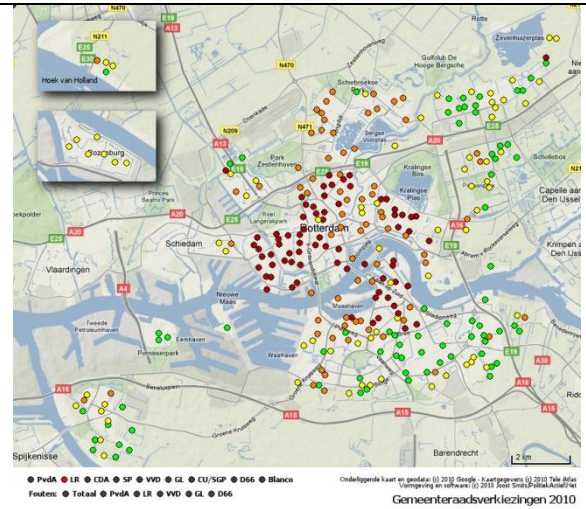
Wat het effect is van deze rondreizende kiezers op mijn analyse weet ik niet, maar ik denk dat het klein is. Ik moet in de wijze van analyse voorkomen dat als er een groot effect is, dat de conclusies kan beïnvloeden. Bijv. door ook het stemgedrag per deelgemeente (nivellerend effect vanwege de geldigheid van de stempas bij deelraadsverkiezingen) mee te wegen.

VERDELING VAN DE STEMMEN – DRIE

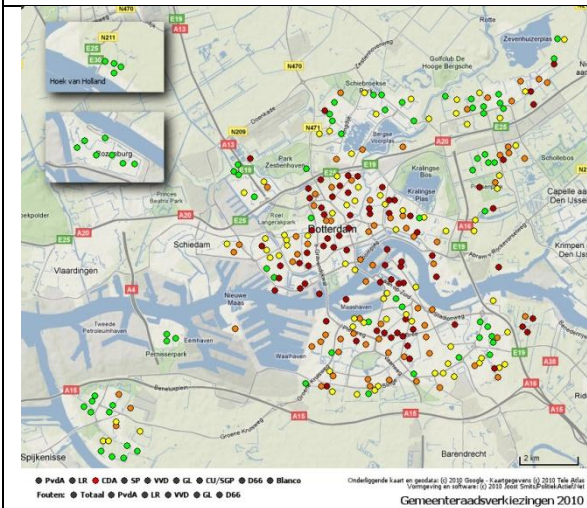
De uitslagen van de partijen die uiteindelijk in de gemeenteraad een zetel haalden ziet er als volgt uit. Rood betekent niet “zwak”, maar het zijn gewoon de onderste meetwaarden. Sommige rode bolletjes bij PvdA en Leefbaar betekenen nog altijd meer stemmen dan sommige groene bolletjes bij CDA of SP.

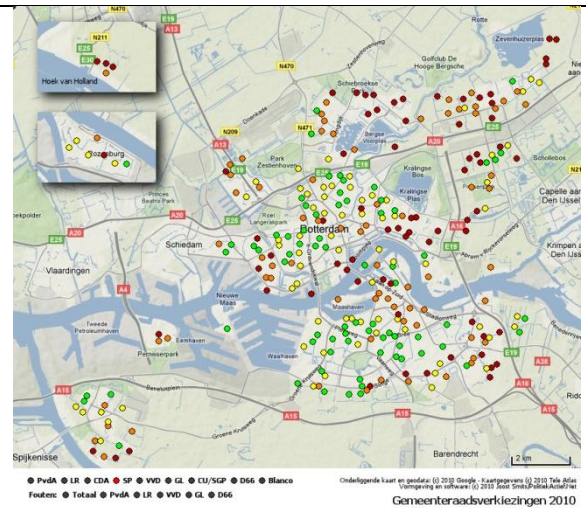
PvdA: mediaan 27%

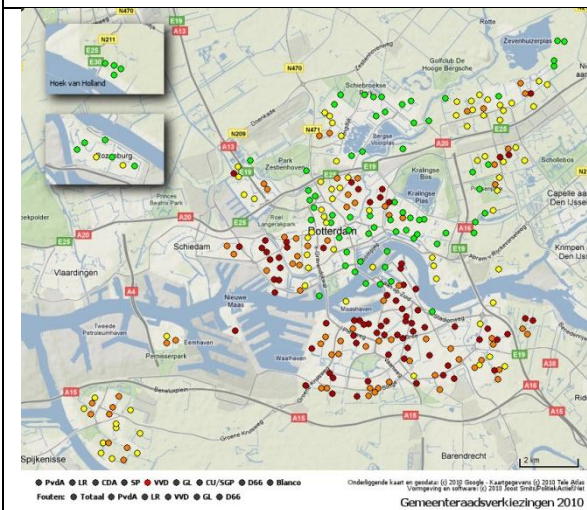
Leefbaar Rotterdam: mediaan 31%

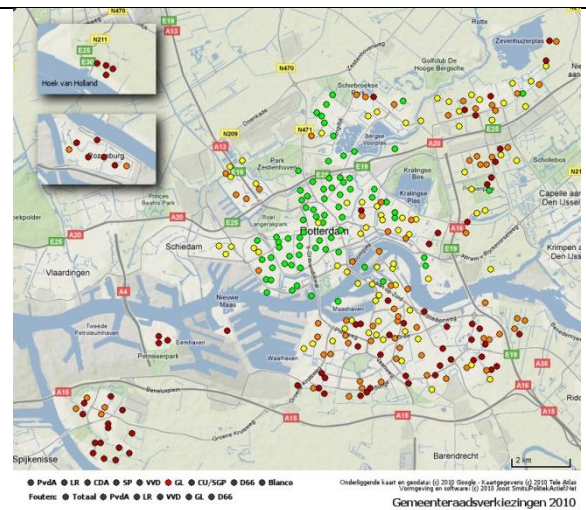
CDA: mediaan 6,2%

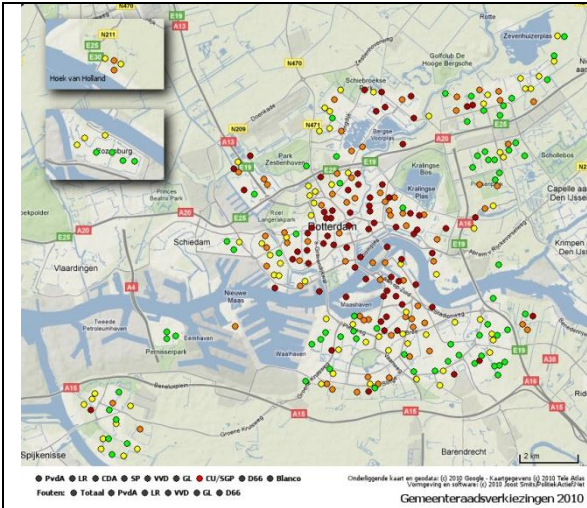
SP: mediaan 5,6%

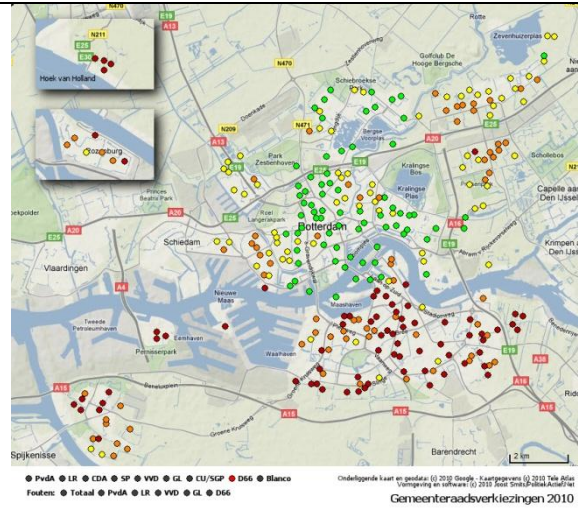
VVD: mediaan 6,4%

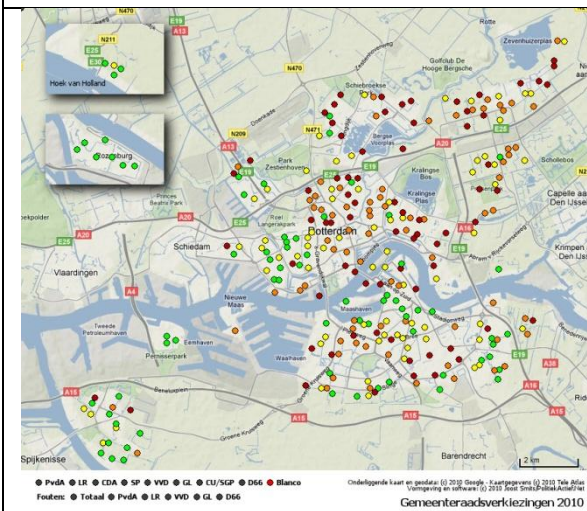
GroenLinks: mediaan 6,0%

ChristenUnie/SGP: 2,6%

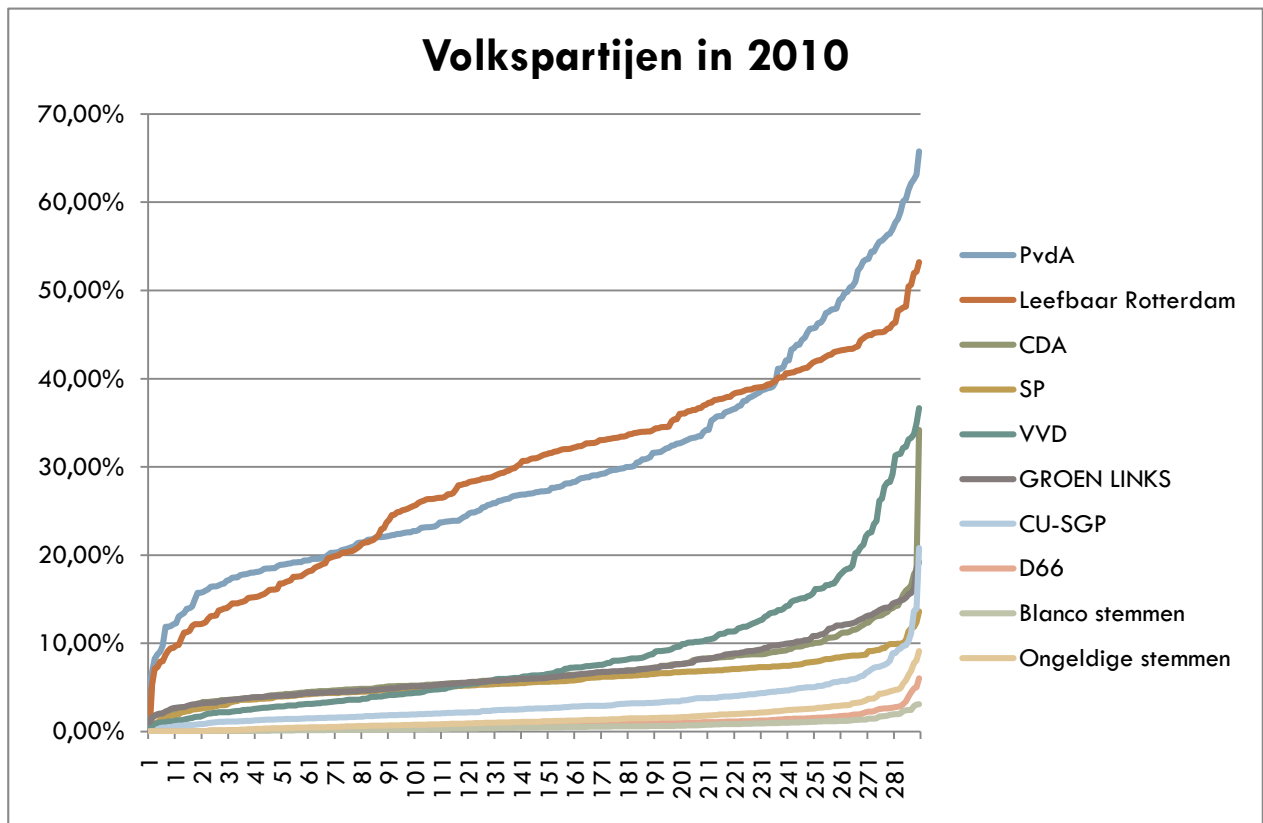
D66: 6,9%

Blanco: in delen van Zuid, in het westen, Hoogvliet, Hoek van Holland en Rozenburg komen mensen naar het stemhokje om "blanco" te stemmen. Totaal 1.962 stemmen. Dit is niet de Lijst Blanco, die totaal 720 stemmen kreeg.

Leefbaar Rotterdam heeft een hogere mediaan dan de PvdA. Bijna 4 procentpunt hoger. Meer dan de hele mediaan van ChristenUnie/SGP. Een andere maat om iets te zeggen over de verdeling is de standaardafwijking. Bij Leefbaar Rotterdam is die bijna 11%, en bij de PvdA bijna 12,5%. Bij de PvdA schommelt het stemgedrag dus meer over de wijken. Daarom zou je, op grond van de verdeling van de stemmen, Leefbaar Rotterdam meer een "volkspartij" kunnen noemen dan de PvdA.

Dat is ook te zien aan de volgende grafiek:

De curve van Leefbaar Rotterdam en de SP verlopen bol: veel steun in veel stembureaus. Dus volkspartijen. De curves van de andere partijen, zoals PvdA, verlopen hol: weinig steun in veel stembureaus, maar veel in een kleiner deel. Je zou ze “elite-partijen” kunnen noemen. De grafiek is gemaakt door de percentages van 290 stembureaus per partij te sorteren, van klein naar groot.

De geografische verdeling van de stemmen laat zien dat het belangrijk is om in het kader van een “ongedeelde stad” hiermee rekening te houden bij het vaststellen van het nieuwe college.

'S NACHTS STEMMEN | VIER

In Groningen, Den Haag en Rotterdam kon 's nachts worden gestemd. In Groningen in de Oosterpoort, waar veel jongeren komen. Ongeveer 450 jongeren stemden. In Den Haag liep het storm in cultureel centrum het Koorenhuis aan de Prinsegracht, vlakbij de Grote Markt en het Paard van Troje. Maar in Rotterdam kwamen er niet veel mensen op af. Het vermoeden is dat het kwam doordat jongeren dachten dat het alleen tot 1 uur kon. Het zou ook aan de locatie kunnen liggen: Muziektheater Musica aan de Lugt 17 in Overschie, ver van het centrum.

Met de geodata van de stembureaus en aantallen stemgerechtigden kon ik het “democratisch zwaartepunt” berekenen. Dat ligt volgens Google Maps dichtbij Hartmansstraat 32. Je kunt het eveneens uitrekenen voor de aantallen uitgebrachte stemmen. Dan ligt het zwaartepunt bij Van Oldenbarnevelthof 1. Deze beide zwaartepunten liggen het dichtst bij stembureau 10 aan de Witte de Withstraat 31.

De volgende keer kan de gemeente misschien beter per stembureau het aantal jongeren van 18 tot 30 jaar bepalen, met die gegevens het “democratisch zwaartepunt” bepalen, en dan een stembureau openen zo dicht mogelijk daarbij. Nu lag het nachtelijk stembureau op 4,7 km afstand.

COMPLOTTEN? | VIJF

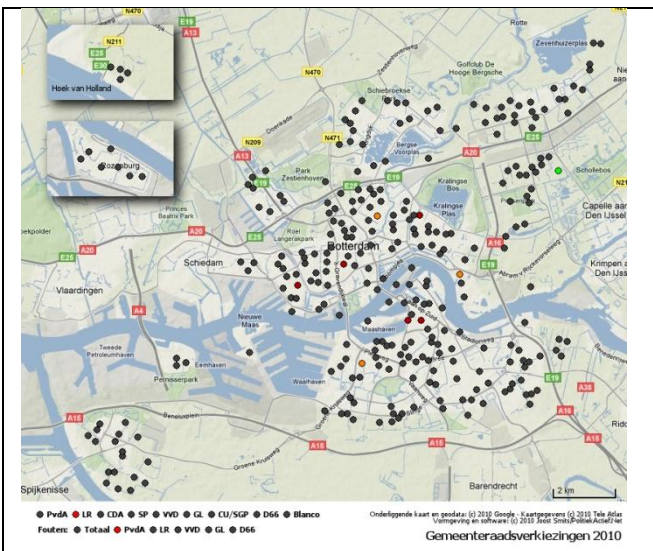
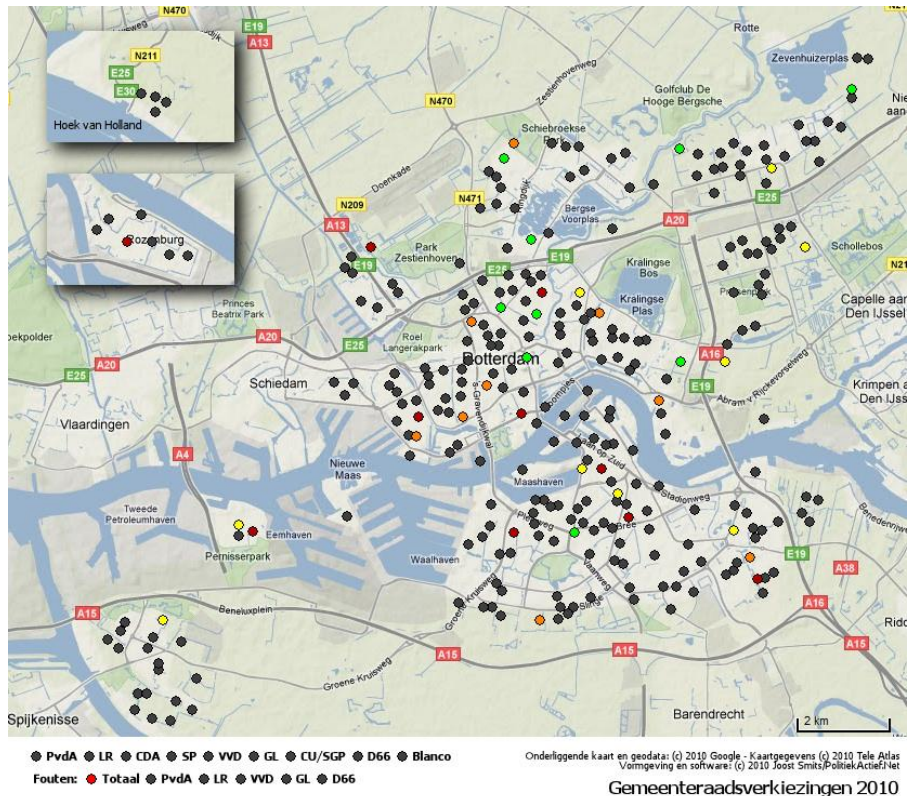
Er zijn heel veel verschillen tussen de uitslagen van 5 maart per partij per stembureau, en de uitslagen van 12 maart. Totaal 3.926 stemmen op partijen. Dat is de som van alle verschillen (een stem meer telt als 1, een stem minder telt ook als 1) van alle 290 stembureaus en alle 13 deelnemende partijen. In wiskunde: de som van de absolute waarde van alle verschillen in de matrix van partijen en stembureaus. Dat zijn niet per sé 3.926 fouten. Immers: als een stem op de PvdA bij de stapel van GroenLinks terecht kwam, dan was dat 1 fout, met daardoor 2 stemmen verschil. Wat ook kan is dat

een stem van de PvdA op de stapel GroenLinks terecht kwam, een stem van GroenLinks op de stapel van D66 en een stem van D66 op de stapel van de PvdA: 3 fouten, maar 0 stemmen verschil. En er zijn stembussen gevonden met “extra stemmen” die op 5 maart niet waren meegeteld. Het stembureau aan de Coolingsingel vond bijvoorbeeld 938 “nieuwe” stemmen.

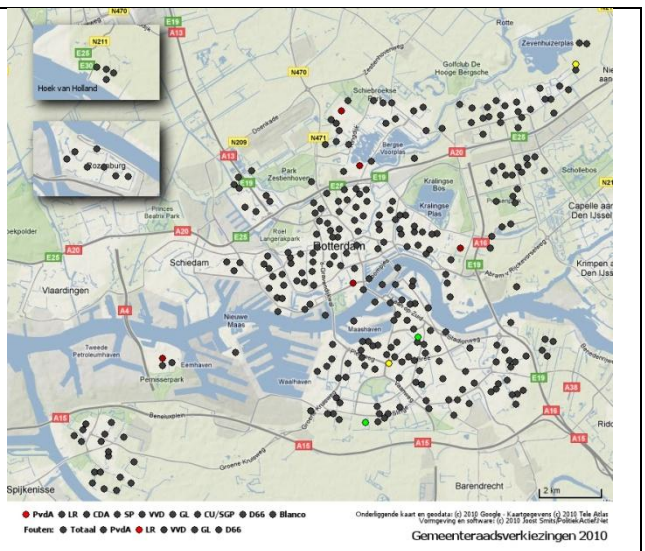
Die verschillen zijn ook weer in kaart te brengen. Voor het opsporen van complotten moeten kleine foutjes worden weggelaten. Daarom heb ik alle stembureaus die minder dan 2% fout telden weggelaten. 2 Fouten per 100 stemmen. Dan blijven er 37 over. Bij de groen gekleurde bureaus ging het meeste mis. Daarna bij de gele, de oranje en tenslotte de rode.

Bij een complot zou je eerst al verwachten dat ze een beetje bij elkaar liggen. Dat is niet zo. Er liggen er naar verhouding veel in Prins Alexander (652 fouten). En in Noord (384) en Hillegersberg-Schiebroek (360). Niet per sé wijken waar je zou verwachten dat de mensen weinig kennis hebben van het stemproces.

We kunnen kijken naar de plaatjes van de bovenste kwart (het vierde kwartiel) van fouten met stemmen van een bepaalde partij.

Bureaus met de meeste PvdA-fouten, gekleurd naar Leefbaar-stemmen

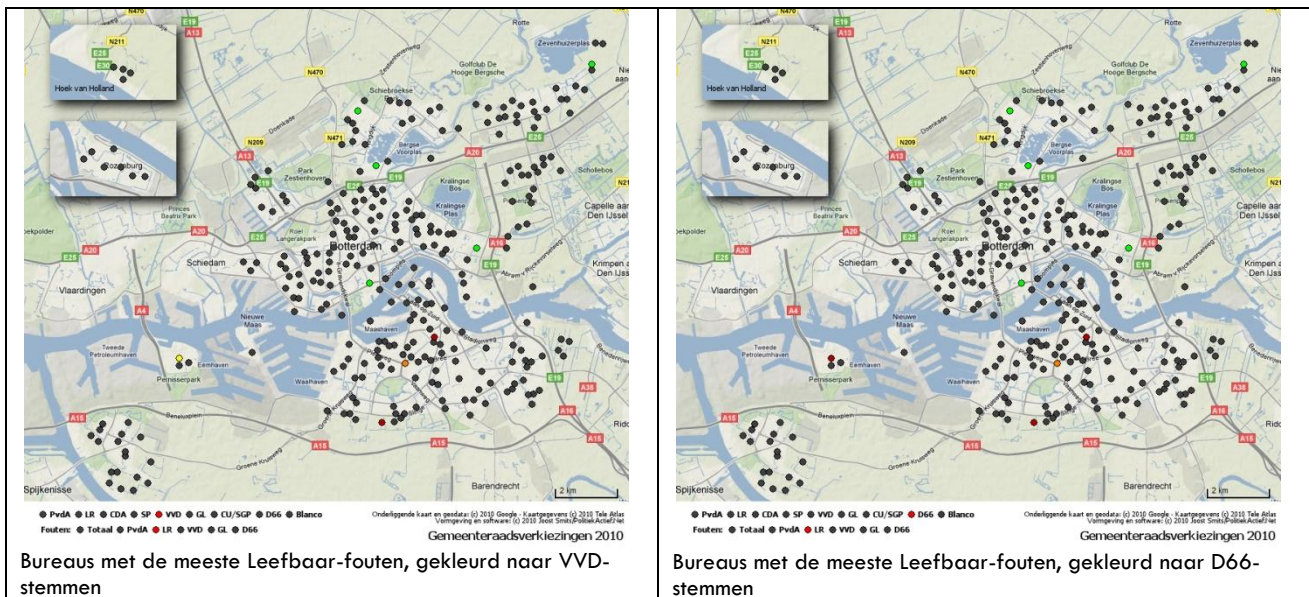

Bureaus met de meeste Leefbaar-fouten, gekleurd naar PvdA-stemmen

Er is dus maar één stembureau waar veel fouten zijn gemaakt met PvdA-stemmen, en waar Leefbaar Rotterdam een grote partij is.

En er zijn twee stembureaus waar veel fouten zijn gemaakt met Leefbaar-stemmen, en waar de PvdA groot is. Allebei in het zuiden, en ver van elkaar. Twee bureaus waar de PvdA gemiddeld groot is met veel Leefbaar-stemmen liggen heel ver uit elkaar.

De Leefbaar-fouten blijken ergens anders te zitten:

Of daar conclusies aan te verbinden zijn, dat zou nader onderzoek moeten uitwijzen. Opmerkelijk is dat het al genoemde stembureau 123 bij Volkstuinvereniging De Boerderij in deelgemeente Prins Alexander, waar 123 stemmen voor Leefbaar Rotterdam na hertelling verdwenen, op beide kaartjes oplicht. Maar ik vind bijvoorbeeld dat PvdA-fouten veel voorkomen in gebieden waar de PvdA zelf groot is, maar ook bij bureaus met veel SP en GroenLinks-stemmers. Fouten met VVD-stemmen zitten dan weer bij bureaus met VVD-stemmen, CDA-stemmen, en ChristenUnie/SGP-stemmen. Fouten met GroenLinks-stemmen bij GroenLinks en VVD. Fouten met D66-stemmen bij bureaus met veel stemmen op Leefbaar Rotterdam, CDA en ChristenUnie/SGP. Misschien heeft het niets te betekenen, en zijn het verbanden die in de statistiek lijken te bestaan, maar niet in werkelijkheid.

Vooral de onevenredige verdeling van de fouten over de stembureaus, en binnen stembureau over de partijen is heel raar. Omdat het om grote aantallen gaat is dat een heel vreemd toeval. Zo zijn aan bij stembureau 39 aan de Erasmusstraat in Noord zo maar 109 PvdA-stemmen gevonden, 91% van de fouten daar. Aan de 's Gravenwetering in Kralingen-Crooswijk vonden ze 123 Leefbaar-Rotterdam stemmen, 98% van de fouten daar. Aan de Statensingel vonden ze 21 stemmen van de SP, 84% van de fouten.

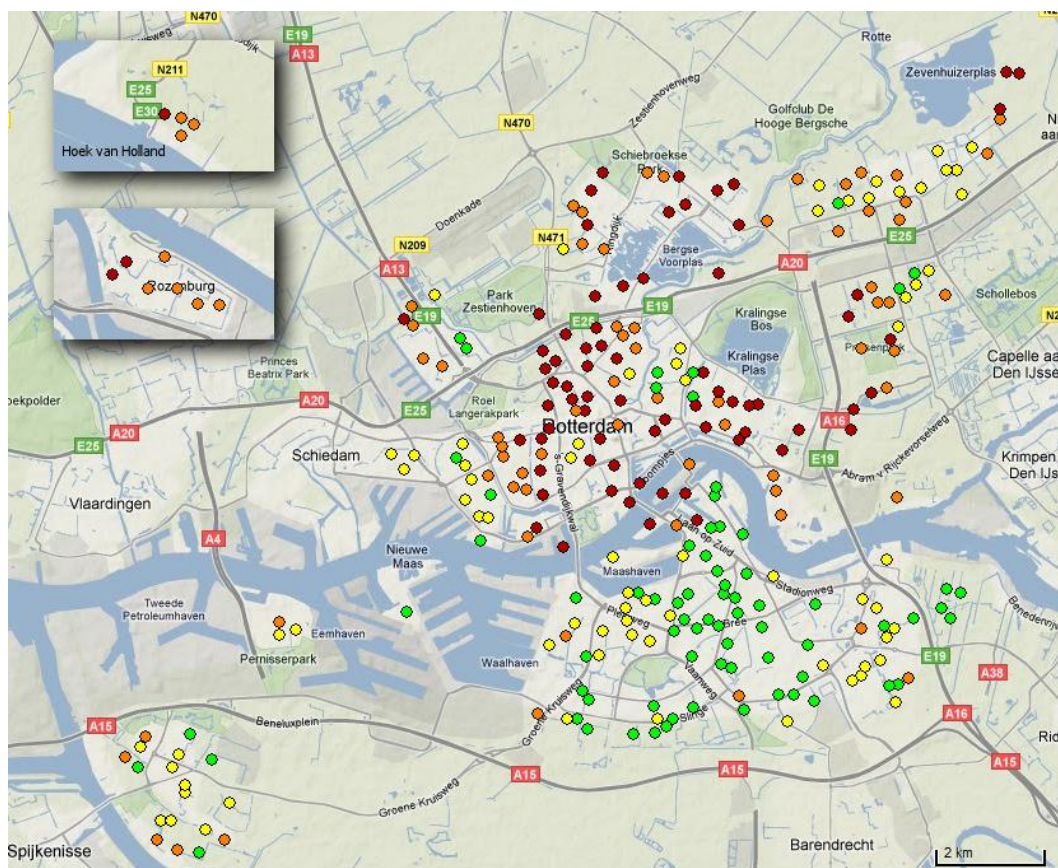
Al met al zijn er rare dingen gebeurd op 5 maart. Zo lang met het rode potlood wordt gestemd zal het niet anders kunnen dan dat op de wijze als van 11 maart wordt geteld. Het tellen kan beter niet worden overgelaten aan de stembureaus. Wel even: het gaat om 37 van de 290 stembureaus met problemen, en dat is nog geen 13%. Blijkbaar ging het in 87% wel goed, en dat is een hele prestatie na een hele dag al bezig te zijn geweest met de stemprocedure.

Aan de andere kant: als 13% van de stembureaus al moeite heeft met tellen, wat is er dan nog meer misgegaan overdag met de stemprocedure... Dat kun je bijna op je vingers natellen.

ONGEDEELDE STAD | ZES

Met alle consternatie over de problematische verkiezingen is het nu aan de orde om een college van burgemeester en wethouders te vormen dat een afspiegeling is van de wil van de kiezer. Daarvoor is het niet voldoende om alleen de zetels in de raadszaal te tellen. Het gaat erom dat er een college komt dat een basis heeft in een zo groot mogelijk deel van de stad.

Een voorbeeld, wie denkt dat een college van Leefbaar Rotterdam en PvdA een goed middel is tegen een verdeelde stad kan kijken naar:

Coalitie: PvdA Leefbaar Rotterdam

Onderliggende kaart en geodata: (c) 2010 Google - Kaartgegevens (c) 2010 Tele Atlas Vormgeving en software: (c) 2010 Joost Smits/PolitiekActief/Het Gemeenteraadsverkiezingen 2010

Deze coalitie heeft een mediaan van 61,9%. Er is naar verhouding weinig steun in het centrum, Hillegersberg-Schiebroek, Hoek van Holland en Rozenburg. Niet zo leuk voor de bevolking van Rozenburg, nu ze net bij Rotterdam komen als nieuwe deelgemeente. De minste steun, 26,5% is er in stembureau 23, het Zeemanshuis, in het centrum. Wat betreft de deelgemeenten is er de minste steun in Hillegersberg-Schiebroek (44,49%).

Deze wijze van beoordelen kan worden toegepast op alle deelgemeenten. Kijken naar minimum en maximum, van zowel stembureaus als deelgemeenten, naar het gemiddelde, en uiteindelijk naar het plaatje.

Rotterdam stemde als volgt:

Naam partij	Aantal stemmen 5 maart	Aantal stemmen 12 maart	Aantal zetels
PvdA	64.098	64.401	14
Leefbaar Rotterdam	63.447	63.647	14
VVD	21.300	21.434	4
D66	20.349	20.628	4
GroenLinks	16.099	16.281	3
CDA	14.997	15.012	3
SP	12.339	12.377	2
ChristenUnie/SGP	6.599	6.632	1
overige partijen	2.412	2.430	
Totaal	221.640	222.842	45
Blanco	1.803	1.962	
Kiesgerechtigden	472.070		

Welke coalities, met enige realiteitswaarde, zijn er te verzinnen? De mogelijke coalities PvdA/ VVD/ D66/ ChristenUnie, PvdA/ D66/ GL/ CDA, PvdA/ D66 / GL / SP, en PvdA/ D66/ CDA/ SP komen samengevat op deelgemeenteniveau niet aan 50% gemiddeld. In de gemeenteraad een meerderheid, maar in de stad niet. Die zal ik dus verder buiten beschouwing laten. De coalitie Leefbaar Rotterdam/ VVD/ D66/ CU krijgt gemiddeld per stembureau niet 50%. Ook maar niet verder bekijken.

Ik zal mij beperken tot zo klein mogelijke coalities.

Coalitie	Zetels (>=23)	Mediaan stembureaus	Standaardafwijking stembureaus	Mediaan deelgemeenten	Standaardafwijking deelgemeenten	rangorde
PvdA Leefbaar R'dam	28	61,9%	11,1%	58,4%	7,5%	4
PvdA VVD D66 GL	25	52,58%	12,6%	48,6%	11,9%	8
PvdA VVD D66 CDA	25	52,65%	10,2%	52,6%	6,8%	7
PvdA VVD GL CDA	24	50,6%	9,9%	51,8%	6,1%	9
Leefb VVD D66 GL	25	55,1%	13,2%	56,7%	7,4%	6
Leefb VVD D66 CDA	25	55,4%	14,4%	59,0%	10,6%	5
PvdA Leefb VVD	32	69,2%	6,8%	67,9%	4,5%	1
PvdA Leefb D66	32	68,7%	7,3%	65,2%	5,2%	2
PvdA Leefb CDA	31	68,6%	11,1%	65,9%	8,5%	3

Opvallend is dat in de top 6 van “beste coalities voor een ongedeelde stad” allemaal Leefbaar Rotterdam voorkomt. De partij die wordt beschuldigd van polarisatie. Zo zie je maar: praatjes vullen geen gaatjes. Ook gezien op deelgemeenteniveau wordt dat beeld niet aangetast. De top 2 laat bovendien een erg kleine spreiding zien. Coalities van PvdA en Leefbaar Rotterdam met VVD of D66 levert groot draagvlak op in de stad, geredeneerd vanuit de stembuisslagen.

CONCLUSIE

Vanzelfsprekend kan politiek niet worden geregeerd met een rekenliniaal. Aan de andere kant doen “winnaars” het voorkomen alsof de cijfertjes alles betekenen.

In deze tijden, waar politici graag de mond vol hebben over polarisatie, is er dus misschien een manier om de daad bij het woord te voegen. Om meer opties te bestuderen. Al helemaal als er zelfs op gemeentelijk niveau formateurs aan de slag gaan. Dan kan de opdracht zijn om een college te formeren, niet alleen op basis van absolute zetelaantallen, maar ook op basis van draagvlak, van de “ongedeelde stad”. Opvallend is dat Leefbaar Rotterdam, vaak door politieke tegenstanders beschuldigd van polarisatie, uit de bus komt als breed gedragen “volkspartij”. En opvallend is dat juist deze partij in de top 6 van “beste coalities” voorkomt, en het dus logisch is als de PvdA aan Leefbaar het initiatief tot coalitievorming overlaat. Daarvoor is het dus nodig zijn dat de partij die 12 maart als “grootste” werd aangewezen, en verongelijkt is over de terechte twijfels die Leefbaar Rotterdam daarover uit, in het belang van de stad over de eigen schaduw heenstapt.

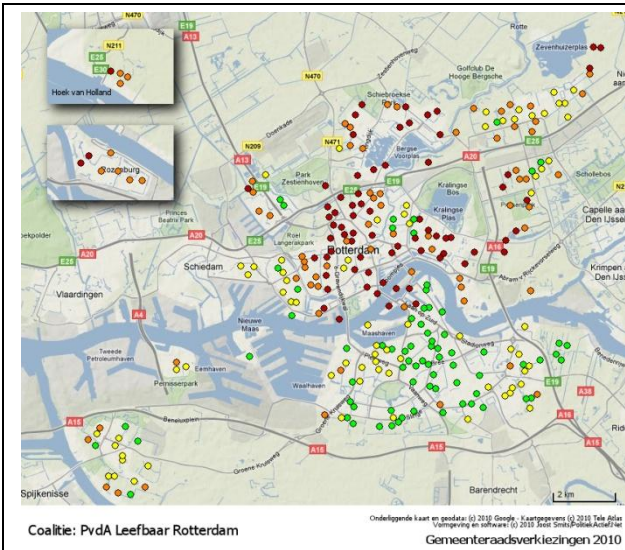
NASCHRIFT

Op mijn blog heb ik een aanklikbare kaart gezet van de stembureaus. Klik op een bolletje en u wordt getransporteerd naar de Google Street View (indien beschikbaar) van het stembureau. Het adres is www.politiekactief.net/rotterdamgr2010/

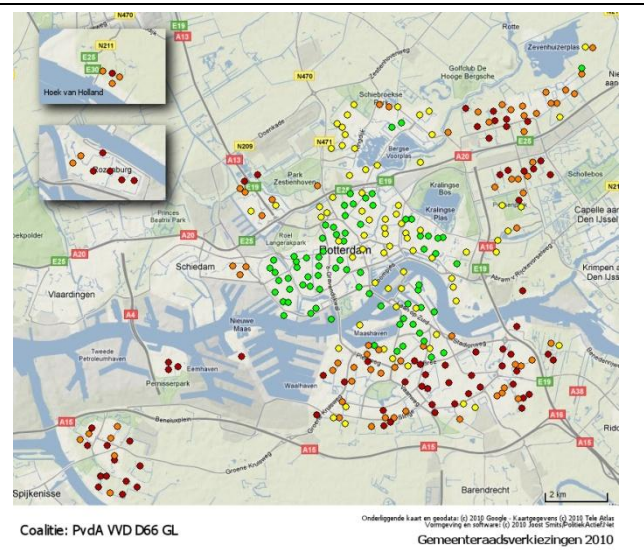
OVER DE AUTEUR

Joost Smits is bestuurskundige en softwareontwikkelaar. Van 1995-2003 betrokken in de deelgemeentelijke politiek van Rotterdam Hillegersberg-Schiebroek, met als hoogtepunten deelgemeentelijk wethouderschap en daarna fractievoorzitterschap van de grootste raads- en coalitiepartij, voorzitterschap Commissie Onderzoek Rekening, en voorzitterschap van het presidium van de deelraad. Sinds 2000 blogger op www.politiekactief.net. Lid van de VVD, de Nederlandse Kring voor de Wetenschap der Politiek, en de Liberale Stroomgroep (www.liberalen.info). En lid van BNN.

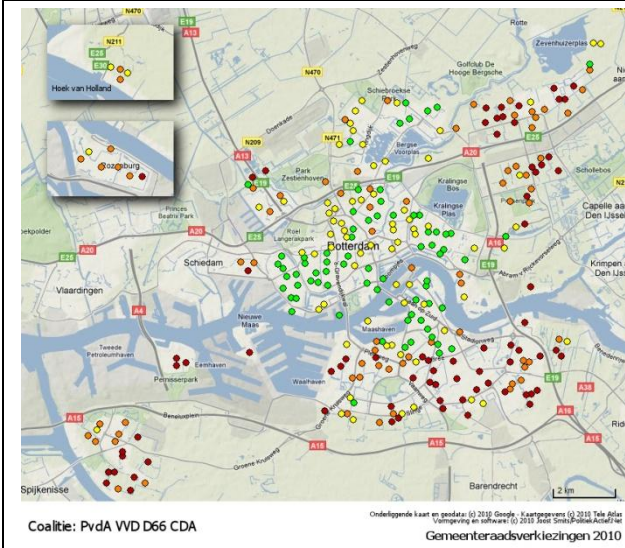
COALITIES IN BEELD

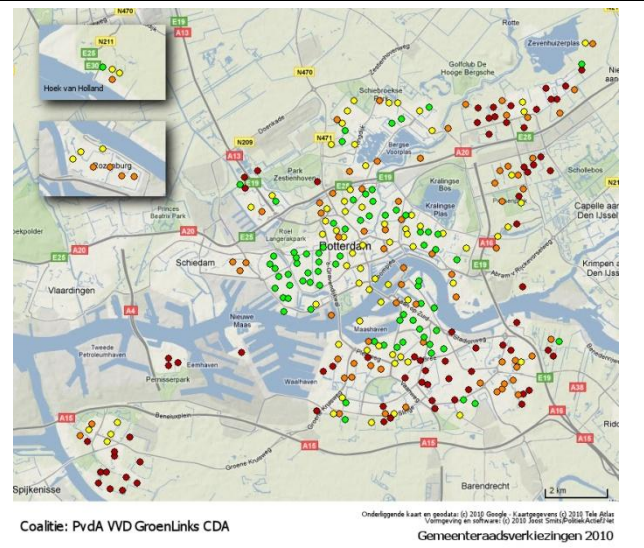
Zetels: 28. Mediaan: 61,9. Afwijking: 11,1. Rangorde: 4

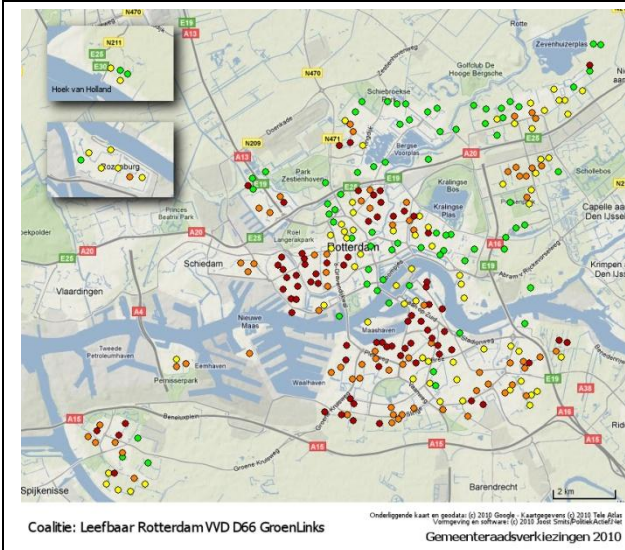
Zetels: 25. Mediaan: 52,58. Afwijking: 12,6. Rangorde: 8

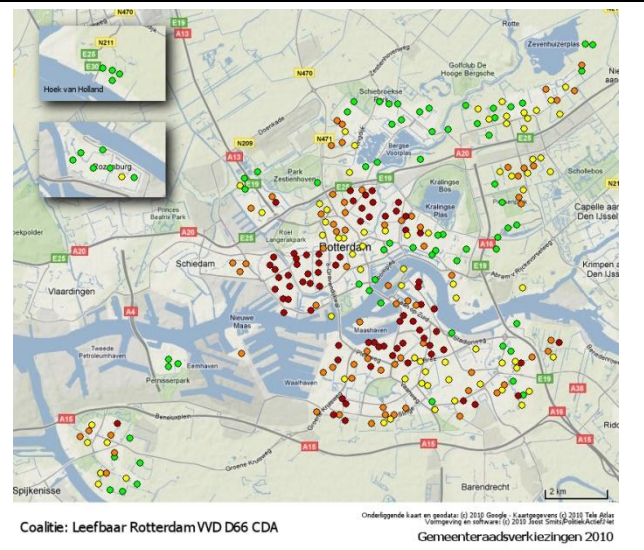
Zetels: 25. Mediaan: 52,65. Afwijking: 10,2. Rangorde: 7

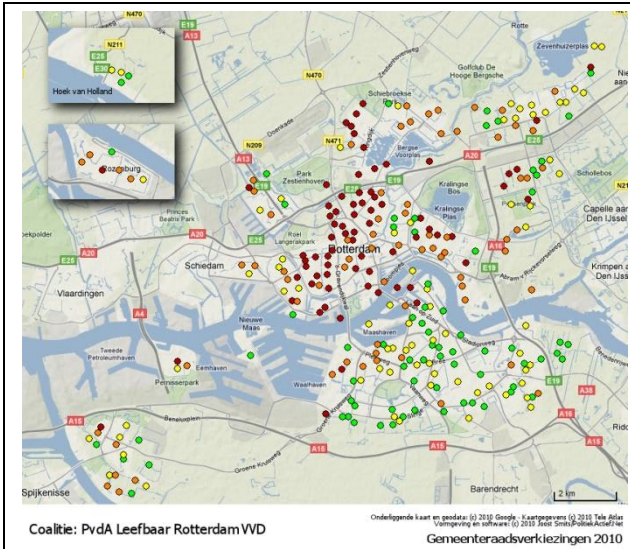
Zetels: 24. Mediaan: 50,6. Afwijking: 9,9. Rangorde: 9

Zetels: 25. Mediaan: 55,1. Afwijking: 13,2. Rangorde: 6

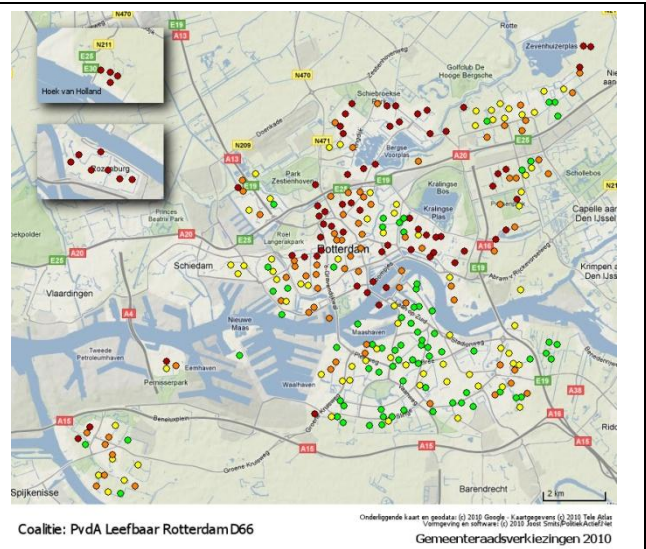

Zetels: 25. Mediaan: 55,4. Afwijking: 14,4. Rangorde: 5

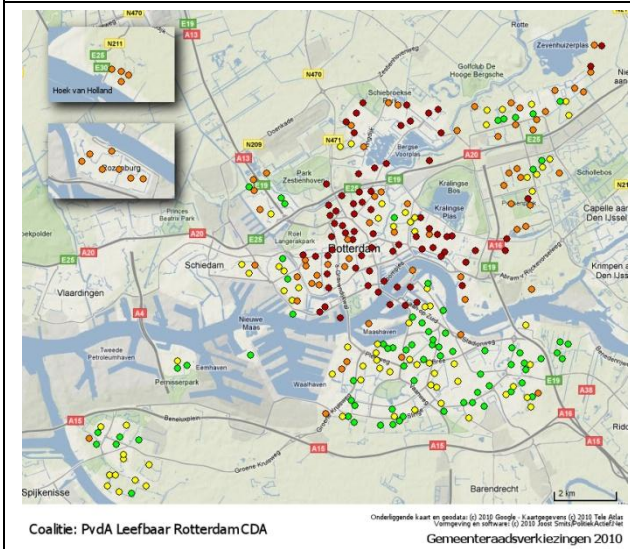
“Beste coalitie”. NB: ook de rode bolletjes zijn bijna allemaal bureaus waar deze coalitie een meerderheid heeft. Bij oranje, geel en groen is het overwicht groter.

Zetels: 32. Mediaan: 69,2. Afwijking: 6,8. Rangorde: 1

“Op één na beste”. NB: ook de rode bolletjes zijn bijna allemaal bureaus waar deze coalitie een meerderheid heeft. Bij oranje, geel en groen is het overwicht groter.

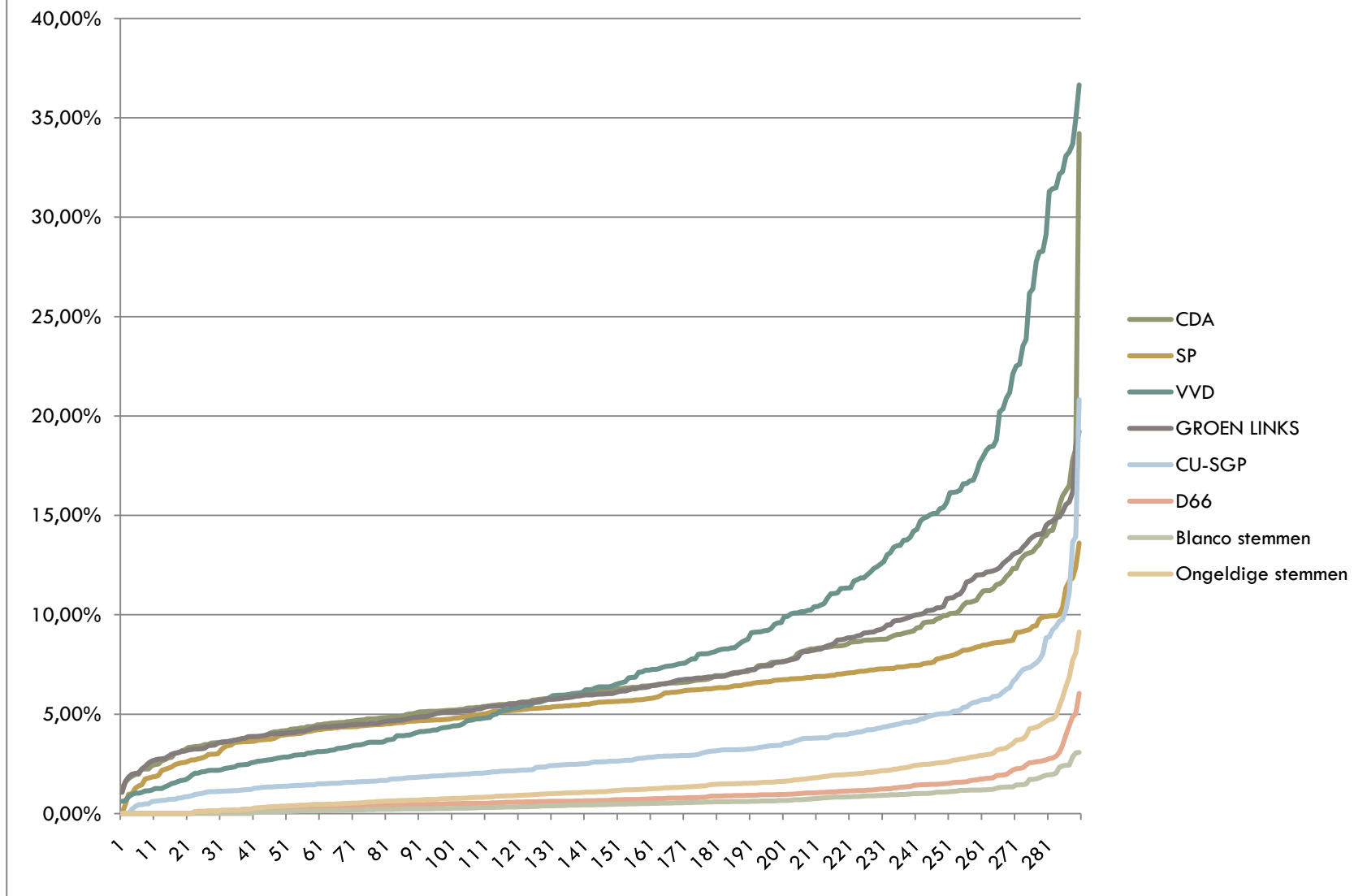
Zetels: 32. Mediaan: 68,7. Afwijking: 7,3. Rangorde: 2

NB: de rode bolletjes zijn deels bureaus waar deze coalitie een meerderheid heeft. Bij oranje, geel en groen is het overwicht groter.

Zetels: 31. Mediaan: 68,64. Afwijking: 11,1. Rangorde: 3

Volkspartijen in 2010 (zonder Leefbaar Rotterdam en PvdA)

Zelfde tabel als eerder, maar zonder Leefbaar Rotterdam en PvdA om de curves van de kleinere partijen beter te laten zien.